

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українське національне відродження ХІХ–поч. ХХ ст.»

Освітня програма Історія та археологія
Спеціальність 032 «Історія та археологія»
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики викладання
історії

Протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Українське національне відродження XIX–поч. XX ст.»
Спеціальність	032 Історія та археологія
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Дисципліни вільного вибору студента
Курс / семестр	III/V
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

<p>Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія з спецкурсу «Українське національне відродження XIX–поч. XX ст.» через опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; формування інтегральних, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних задач у роботі історика, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Цілі спецкурсу, ознайомити студентів із освітньо-культурною, політичною, соціально-економічною, , релігійною історією України періоду українського національного відродження XIX–поч. XX ст.; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.</p>
<p>Компетентності:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення патріотичних цінностей і необхідності збереження історичних надбань українського народу; – здатність бути гармонійно розвиненою особистістю, людиною, що має розуміння сучасних наукових підходів до українського національного відродження (модерного націотворення) в XIX – на початку XX ст.; – здатність вести роботу з патріотичного виховання молоді, національного усвідомлення, враховуючи історичний досвід XIX ст.; – здатність застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності, міжетнічну толерантність; – ерудованість, креативність і комунікабельність. – здатність виокремлювати ключові питання в процесі українського національного відродження XIX – початку XX ст.; – вміння здійснювати методологічно-теоретичний аналіз досліджуваної проблеми; – здатність розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити об'єктивні й суб'єктивні ознаки нації, орієнтуватися в науковій періодизації українського національного руху в досліджуваний період; – здатність відтворювати і правильно інтерпретувати багатогранні аспекти націотворчих процесів на Наддніпрянській Україні під імперською владою російського царизму та на західноукраїнських землях у складі

Габсбурзької монархії на сучасній теоретичній і методологічній основі;
 – навички науково-дослідницької роботи.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Структура та зміст українського національного відродження XIX – поч. XX ст.	Сутність українського “національного відродження” (модерного націотворення) в XIX – на початку XX ст. Концепт нації.	Питання, тести, самостійна робота
2	“Збирання спадщини” в українському національному відродженні першої половини XIX ст.	Народознавчі дослідження з української історії, фольклористики і мовознавства. Нова українська література в процесі національно-культурного відродження.	Питання, тести, самостійна робота
3	Початок політизації українського національного руху. Кирило-Мефодіївське братство	Історичні передумови політизації українського національного руху. Утворення і склад Кирило-Мефодіївського братства. Аналіз програмних документів кирило-мефодіївців, історичне значення товариства. Місце і роль Т.Шевченка в українському національному русі.	Питання, тести, самостійна робота
4	Україна в період демократичної революції в країнах Європи 1848–1849 рр.	Ідейні передумови революції 1848 р. “Слово перестороги” В.Подолінського. Діяльність українських політичних організацій у Галичині – Головної руської ради і “Руського собору”. Польсько-українські відносини в 1848 р. Успіхи галицьких русинів-українців у культурно-освітній діяльності періоду “весни народів”. Пробудження національної свідомості на Буковині й Закарпатті в умовах революції.	Питання, тести, самостійна робота
5	Національний рух на Наддніпрянській Україні на провітницькому етапі національного відродження в 1850–1880-х рр.	1 Передумови і створення українських громадських гуртків на Наддніпрянщині в кінці 1850-х – на початку 1860-х рр. Рух “хлопоманів”. Інституційний розвиток українського руху в 1870-х рр. “Старі” й “молоді” громади. Реакція російської громадськості й імперської влади на розвиток українського руху (Валуєвський циркуляр, Емський указ та ін.). Особливості інституційної діяльності українських громадівців Наддніпрянщини в кінці 1870-х – в 1880-х рр.	Питання, тести, самостійна робота
6	Український національний рух на західноукраїнських землях у 1850–1880-х рр.	Розвиток інституційної інфраструктури українського руху: народівські громади, товариство “Просвіта”, Товариство ім. М.Качковського, Товариство ім. Шевченка та ін. І.Франко та радикали-соціалісти в національному русі Галичини середини 70-х – 80-х рр. XIX ст. Національно-політичні орієнтації українського суспільства в Буковині й Закарпатті: народовство (українофільство), русофільство (москвофільство), полонофільство.	Питання, тести, самостійна робота

7	. Національний рух на західноукраїнських землях на політичному етапі національного відродження (90-і рр. XIX – початок XX ст.)	Польсько-українська угода 1890–1894 рр. як каталізатор політизації українського національного руху. Утворення перших українських політичних партій і формування партійно-політичної системи в Галичині. Кристалізація ідеї політичної самостійності України в суспільному житті Галичини в 90-х рр. XIX – на початку XX ст. “Україна irredenta” Ю.Бачинського. Особливості політизації українського Буковині й Закарпатті.	Питання, тести, самостійна робота
8	Національний рух на Наддніпрянській Україні на політичному етапі національного відродження (90-і рр. XIX – початок XX ст.)	Загальні умови політизації національного руху на Наддніпрянщині. “Братство тарасівців” – перша українська таємна революційна організація. Загальна українська безпартійна демократична організація. як громадсько-політичне об’єднання. Революційна українська партія та її ідейна еволюція. “Самостійна Україна” М.Міхновського.	Питання, тести, самостійна робота
9	Модернізація українського суспільства Наддніпрянської України і український національний рух на початку XX ст.	1. Поняття “суспільної модернізації”. Вплив процесів модернізації на становище українців у Російській імперії та формування новочасної національної ідентичності. 2. Земський ліберально- опозиційний рух, спроби партійної структуризації як способи вияву громадської активності українського населення до 1905 р. Українці в російській революції 1905–1907 рр.: революційні заворушення, національно-культурне життя, початки парламентської діяльності.	Питання, тести, самостійна робота
10	Український національний рух на західноукраїнських землях на початку XX ст.	Загострення українсько- польських взаємин у Галичині на початку XX ст. Боротьба українських діячів за загальне виборче право та український університет. Розбудова партійно- політичної структури українського суспільства. Діяльність українських політичних партій Галичини. Розгортання масового українського руху, діяльності культурно- освітніх, економічних і спортивних організацій у Галичині. Особливості утвердження новочасної української національної свідомості на Буковині й Закарпатті на початку XX ст.	Питання, тести, самостійна робота

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Семінарські з-тя							5		5		5		5		5			25
Самостійна р-та																5		5
Індивідуальні завдання													10	10				20
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь							5		5		5		5	10	15	5	50	100

Поточний контроль з дисципліни відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійної роботи.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для лекційних і семінарських занять студент може отримати максимально 25 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 50 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 5 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;
- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;
- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

5. Ресурсне забезпечення

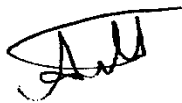
Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму / друге, перероблене видання; пер. з англ. В.Морозова. – К., 2001. – 272 с. 2. Брюейкер Р. Переобрамлений націоналізм. Статус нації та національне питання у новій Європі / перекл. з англ. О. Рябова. – Львів, 2006. – 280 с. 3. Аркуша О., Кондратюк К., Мудрий М., Сухий О. Час народів. Історія України XIX століття. Навчальний посібник. – Львів: Літопис, 2016. 4. Гелнер Е. Нації та націоналізм. Націоналізм / пер. з англ. Г. Касьянова. – К., 2003. 5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття. – К.: Генеза, 1996. 6. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини XIX – початку XX ст. – Чернівці, 1999. 7. Донік О. Україна: у складі двох імперій (остання чверть XVIII – перша половина XIX ст. – К., 2011. 8. Єкельчик С. Історія України. Становлення модерної нації. – К., 2011. 9. Єкельчик С. Українофіли. Світ українських патріотів другої половини XIX століття. – К., 2010. 10. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). – К., 2007. 11. Каппелер А. Національний рух українців у Росії та Галичині: спроба порівняння // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип. 1. – К., 1992. – С. 104–119. 12. Кондратюк К. Портрети видатних українських митців XIX – початку XX ст. – Львів, 1995. 13. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2-х т. – К., 1994. – Т. I. 14. Магочій П.-Р. Історія України; авторизований пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К., 2007. 15. Іванова Л. Україна між Сходом і Заходом: до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.). – К., 2007. 	
<p style="text-align: center;">Ресурси курсу</p> <p>Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p style="text-align: center;">https://d-learn.pro/developer/course/view/1984</p>	

6. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії. м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	Міщук Андрій Іванович кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії
Контактна інформація викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua (0342)59-60-06

8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуск занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладач

Мішук А. І.